

تاثیر آموزش چهره به چهره بر آگاهی، نگرش و باورهای بیماران سندرم کرونری حاد نسبت به بیماری قلبی: یک مطالعه مداخله ای

*شبنم زعفری نوبری^۱، کارشناس پرستاری
بهشید قدر دوست^۲، کارشناس ارشد فیزیولوژی
زهرآ حنیفی^۳، کارشناس پرستاری
شیوا خالق پرست اطهری^۴، کارشناس ارشد روان پرستاری

خلاصه

هدف. هدف مطالعه حاضر، بررسی تاثیر آموزش چهره به چهره و ارائه مداخلات مشاوره ای به بیماران مبتلا به سندرم کرونری حاد در معرض خطر انفارکتوس حاد میوکارد، بر دانش، نگرش و باورهای آنها نسبت به بیماری و علائم آن و واکنش مناسب به علائم در یک و سه ماه بعد از شروع بیماری بود.

زمینه. بیماری های عروق کرونر یکی از مشکلات اصلی حوزه سلامت در جوامع پیشرفته بشری می باشد. میزان مرگ و میر ناشی از انفارکتوس حاد میوکارد به میزان زیادی بستگی به فاصله زمانی شروع علائم تا زمان انجام مداخلات برای برقراری خونرسانی مجدد زمانی بهترین نتیجه را می دهد که انجام آن در ۶۰ دقیقه ابتدایی بعد از شروع علائم صورت گیرد. تاکنون مطالعات بسیاری برای یافتن راهکارهای کاهش زمان تاخیر انجام گرفته است. در برخی از این مطالعات به آموزش از طریق رسانه های جمعی اشاره شده است که به نظر می رسد کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

روش کار. در این کار آزمائی بالینی با گروه کنترل، ۳۰۰ بیمار مراجعه کننده به بیمارستان قلب شهید رجایی با تشخیص سندرم کرونری حاد وارد مطالعه شدند. ملاک ورود بیماران به مطالعه، عدم ابتلا به بیماری توام جدی و پیچیده مثل بیماری روانی یا نارسایی مزمن کلیه، بیماری های نورولوژیکی یا بدخیمی ها، و توانایی در برقراری ارتباط (فهمیدن زبان فارسی یا پاسخ دادن به زبان فارسی) بودند. مداخله بر اساس مدل خود تنظیمی لونتال درباره رفتارهای بیماری قلبی شامل دادن اطلاعات، مسایل عاطفی و عوامل اجتماعی انجام گرفت بیماران پس از تکمیل فرم رضایت نامه آگاهانه، به طور تصادفی در یکی از دو گروه مداخله یا کنترل قرار گرفتند. به بیماران گروه کنترل، دستورالعمل های معمول درباره علائم و دریافت مراقبت از پرستاران ارائه شد و گروه مداخله علاوه بر دستورالعمل های معمول، آموزش ها و مداخلات مشاوره ای توسط پرستاران را نیز دریافت کردند. داده ها در سه مرحله ی شروع مداخله (بعد از تقسیم تصادفی و قبل از قرار گرفتن در گروه های یادگیری)، یک ماه و سه ماه پس از مداخله جمع آوری شدند. ابزار جمع آوری داده ها شامل فرم ثبت اطلاعات دموگرافیک، و پرسشنامه ضریب پاسخگویی (واکنش) به سندرم کرونری حاد بر اساس ابزار مطالعه REACT (Rapid Early Action for Coronary Treatment) بود. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۵ تحلیل شد.

یافته ها. درصد بیمارانی که عوامل خطر زای بیماری را خود گزارش کرده بودند یا سابقه قبلی بیماری قلبی عروقی داشتند، در هر دو گروه بالا بود. بیشتر بیماران دو گروه در برنامه مراقبتی خود، مراجعه به متخصص قلب داشتند. نمرات آگاهی، نگرش و باور ها در گروه مداخله، یک و سه ماه پس از آموزش به طور معنی داری افزایش یافته بود. مقایسه بین گروهی نشان داد که آگاهی، نگرش و باور های گروه مداخله نسبت به گروه کنترل به طور معنی داری

۱- کارشناس پرستاری، بیمارستان قلب و عروق شهید رجائی، دانشگاه علوم پزشکی تهران (*نویسنده مسئول)، پست الکترونیک:

۲- کارشناس ارشد فیزیولوژی، بیمارستان قلب و عروق شهید رجائی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

۳- کارشناس پرستاری، بیمارستان قلب و عروق شهید رجائی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

۴- کارشناس ارشد روان پرستاری، بیمارستان قلب و عروق شهید رجائی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

در طول زمان بیشتر شده بود ($p \leq 0.001$).

نتیجه گیری. آموزش و مشاوره نسبتاً کوتاه چهره به چهره باعث بهبود دانش، نگرش و باور بیمار نسبت به سندرم کرونری حاد می شود و بنابراین، ممکن است زمان به تاخیر افتادن درمان علائم این بیماری را کاهش دهد. بالا رفتن سطح دانش بیماران به عنوان اولین و اصلی ترین گام در برخورد با علائم سندرم کرونری حاد می باشد.

کلیدواژه ها: سندرم کرونری حاد، آگاهی و نگرش، آموزش چهره به چهره

مقدمه

بیماری های عروق کرونر یکی از مشکلات اصلی حوزه سلامت در جوامع پیشرفته بشری می باشد. در سال ۲۰۰۴ در کشور آمریکا ۱۵/۸ میلیون نفر مبتلا به بیماری های عروق کرونر بودند که تخمین زده شد از این تعداد، سالانه ۷۰۰۰۰۰ نفر دچار آنفارکتوس حاد میوکارد شوند و تقریباً ۳۸ درصد آنها در طول یک سال بمیرند (راساموند و همکاران، ۲۰۰۸). میزان مرگ و میر بیمارستانی ناشی از آنفارکتوس حاد میوکارد نزدیک به ۵ درصد می باشد (فوکس و همکاران، ۲۰۰۷). میزان مرگ و میر ناشی از آنفارکتوس حاد میوکارد به میزان زیادی بستگی به فاصله زمانی شروع علائم تا زمان انجام مداخلات برای برقراری خونرسانی مجدد دارد. برقراری خونرسانی مجدد از طریق "مداخله کرونری از طریق پوست" (percutaneous coronary intervention) یا داروهای فیبرینولیتیک منجر به کاهش مرگ و میر و عوارض می شود (آسبرگ و همکاران، ۲۰۰۷). برقراری خونرسانی مجدد زمانی بهترین نتیجه را می دهد که انجام آن در ۶۰ دقیقه ابتدایی بعد از شروع علائم صورت گیرد (موزر و همکاران، ۲۰۰۶). اثرات سودمند استفاده از فیبرینولیتیک ها و انجام "مداخله کرونری از طریق پوست" با گذشت سه ساعت از شروع علائم کاهش می یابد، اگرچه ممکن است تا ۱۲ ساعت بعد از شروع علائم نیز موثر واقع شود (تینگ و همکاران، ۲۰۰۶).

یکی از مهمترین علل تاخیر انجام مداخلات جهت برقراری خونرسانی مجدد در بیماران سندرم کرونری حاد، عدم تشخیص علائم بیماری توسط بیماران و تاخیر در اقدام برای درمان بیماری توسط آنها می باشد که باعث از دست رفتن فرصت می شود (موزر و همکاران، ۲۰۰۶). گاهی این زمان تاخیری در بیماران بیش از چهار ساعت است (مک گین و همکاران، ۲۰۰۵). تاکنون مطالعات بسیاری برای یافتن راهکارهای کاهش زمان تاخیر انجام گرفته است. در برخی از این مطالعات به آموزش از طریق رسانه های جمعی اشاره شده است که به نظر می رسد کمتر مورد توجه قرار گرفته است (کینت و همکاران، ۲۰۰۴). در مطالعه ای که توسط رازینسکی و همکاران (۱۹۹۹) درباره واکنش سریع و زودرس در درمان بیماری های کرونری ((REACT انجام شد، بیماران مبتلا به سندرم کرونری حاد، تحت آموزش چهره به چهره توسط یکی از اعضای گروه مراقبت بهداشتی قرار گرفتند که موفقیت به دست آمده از این روش نیز محدود بود. هدف مطالعه حاضر، بررسی تاثیر آموزش چهره به چهره و ارائه مداخلات مشاوره ای به بیماران مبتلا به سندرم کرونری حاد در معرض خطر آنفارکتوس حاد میوکارد، بر دانش، نگرش و باورهای آنها نسبت به بیماری و علائم آن و واکنش مناسب به علائم در یک و سه ماه بعد از شروع بیماری بود. همچنین، ویژگی های شخصیتی بیماران در رابطه با دانش، نگرش و باورهای آنها نسبت به بیماری و علائم آن در دو گروه مقایسه شد.

مواد و روشها

در این کار آزمائی بالینی با گروه کنترل، ۳۰۰ بیمار مراجعه کننده به بیمارستان قلب شهید رجایی با تشخیص سندرم کرونری حاد وارد مطالعه شدند. ملاک ورود بیماران به مطالعه، عدم ابتلا به بیماری توام جدی و پیچیده مثل بیماری روانی یا نارسایی مزمن کلیه، بیماری های نورولوژیکی یا بدخیمی ها، و توانایی در برقراری ارتباط (فهمیدن زبان فارسی یا پاسخ دادن به زبان فارسی) بودند. مداخله بر اساس مدل خود تنظیمی لونتال (لونتال و همکاران، ۱۹۸۱؛ لونتال و همکاران، ۱۹۸۷) درباره رفتارهای بیماری قلبی شامل دادن اطلاعات، مسایل عاطفی و عوامل اجتماعی انجام گرفت (دراکاپ و همکاران، ۱۹۹۷). بیمارانی که معیارهای ورود به مطالعه را داشتند، پس از تکمیل فرم رضایت نامه آگاهانه، به طور تصادفی در یکی از دو گروه مداخله یا کنترل قرار گرفتند. به بیماران گروه کنترل، دستورالعمل های معمول درباره علائم و دریافت مراقبت از پرستاران ارائه شد و گروه مداخله علاوه بر دستورالعمل های معمول، آموزش ها و مداخلات مشاوره ای توسط پرستاران را نیز دریافت کردند.

از آنجا که شروع علائم ممکن است تدریجی و متناوب باشد، به بیماران گروه مداخله آموزش داده شد که در پاسخ به این علائم، اقدامات مناسب نظیر استفاده از قرص نیتروگلیسیرین (در صورت تجویز پزشک) و آسپرین (در صورت عدم منع

مصرف) و تماس تلفنی فوری با اورژانس را انجام دهند. همچنین، به بیماران کمک شد واکنش‌های عاطفی‌شان را نسبت به علایم سندرم کرونری حاد پیشگویی کنند و بدانند این واکنش‌ها می‌تواند منجر به تأخیر در اقدام برای درمان بیماری شود. در ضمن، در خصوص اقدام برای درمان سریع (محافظت از عضله قلبی و افزایش شانس زندگی) به بیماران تأکید شد. به بیماران گفته شد که انکار یا نادیده گرفتن علایم جدی در بین بیماران رایج است که این امر خود منجر به تأخیر در اقدام برای درمان بیماری خواهد شد. مسایل عاطفی بیماران نیز مورد توجه قرار گرفت و توسط آنها ابراز شد و بیماران از طریق ایفای نقش توانستند احساساتشان را در مواقعی که علایم سندرم کرونری حاد را تجربه می‌کنند پیشگویی کنند و راهنمایی شدند که در این موارد، واکنش‌های مناسب را انتخاب کنند. بیماران یکایک واکنش‌های مربوط به مواجهه با شروع علایم قلبی را با پرستاران تمرین کردند تا بتوانند حتی در مواقعی که با یک مسئله عاطفی مثل اضطراب مواجه می‌شوند، رفتار مناسبی از خود بروز دهند. در مورد عوامل اجتماعی به بیماران توصیه شد که هنگام بروز علایم فوراً به همسرشان یا سایر افراد اطلاع دهند. در صورتی که بیمار، همسر یا خانواده یا دوستی داشت که با او زندگی می‌کرد، از او نیز دعوت شد در جلسات مداخله حضور داشته باشد و در مواردی که بیمار درباره تماس تلفنی با اورژانس در عرض ۱۵ دقیقه پس از شروع علایم تردید داشت، وی به عنوان تصمیم گیرنده وارد عمل شود.

مداخله در یک جلسه انفرادی چهره به چهره تقریباً ۳۰ دقیقه به هر بیمار (و سایر افراد در صورت حضور) انجام شد. پرستاران قلبی با تجربه از یک متن، یک چارت، نکات اصلی لیست شده و عکس‌هایی در مورد فرایند انسداد کرونرها و اینکه چطور درمان خونرسانی مجدد، جریان خون به میوکارد را بهبود می‌بخشد؛ استفاده کردند. بر گاه اطلاعات (فرم توصیه) هم برای استفاده بیماران به طور شخصی و همچنین، برای تکمیل نهایی و ارائه در جلسات مصاحبه تهیه شده بود. هر بیمار علاوه بر دریافت محتوای اطلاعاتی یکسان، اطلاعات اختصاصی مربوط به خودش را نیز دریافت کرد. مداخله در محیطی آرام و خصوصی در بخش انجام شد. یک ماه پس از شروع مداخله، جلسه پیگیری با تأکید بر نکات اصلی جلسه اولیه صورت گرفت و از بیماران خواسته شد اگر در طول این مدت علایم قلبی را تجربه کرده بودند، فرایند اتخاذ تصمیم را گزارش دهند. پرستار بر اساس این گزارش، نیاز به تقویت واکنش‌ها را تعیین می‌کرد و بر حسب مورد، مداخله مجدد پرستار انجام می‌شد.

داده‌ها در سه مرحله ی شروع مداخله (بعد از تقسیم تصادفی و قبل از قرار گرفتن در گروه‌های یادگیری)، یک ماه و سه ماه پس از مداخله جمع آوری شدند. ابزار جمع آوری داده‌ها شامل فرم ثبت اطلاعات دموگرافیک، و پرسشنامه ضریب پاسخگویی (واکنش) به سندرم کرونری حاد بر اساس ابزار مطالعه REACT بود. این ابزار سه مقیاس جداگانه برای آگاهی، نگرش و باورها دارد. مقیاس آگاهی دارای ۲۱ گویه دو حالتی (صحیح/غلط) درباره علایم سندرم کرونری حاد، و مقیاس نگرش دارای پنج گویه برای اندازه گیری تشخیص علایم بر اساس مقیاس نمره دهی لیکرت چهار قسمتی است. مقیاس باورها شامل هفت گویه بر اساس مقیاس نمره دهی لیکرت چهار قسمتی است که انتظارات و عملکرد را اندازه گیری می‌کند. آزمون ثبات داخلی، ضرایب آلفای ۰/۸۱، ۰/۷۸ و ۰/۷۲ برای مقیاس‌های آگاهی، نگرش و باورها نشان داد. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۵ تحلیل شد. از آمار توصیفی و تحلیلی برای گزارش یافته‌ها استفاده شد.

یافته‌ها

میانگین سنی بیماران ۶۸/۳ سال با انحراف معیار ۱۰ بود. دو گروه مداخله و کنترل از نظر متغیرهای دموگرافیک (سن، جنس، وضعیت تاهل، میزان تحصیلات، سابقه ابتلا به آنژین صدری، حمله قلبی، انجام مداخله کرونری از راه پوست، پیوند شریان کرونری، سکته مغزی، بیماری عروق محیطی، دیابت، فشار خون بالا، و مصرف اخیر یا قبلی سیگار، تفاوت معنی دار آماری نداشتند و همگن بودند. درصد بیماری‌رانی که عوامل خطرزای بیماری را خود گزارش کرده بودند یا سابقه قبلی بیماری قلبی عروقی داشتند، در هر دو گروه بالا بود. بیشتر بیماران دو گروه در برنامه مراقبتی خود، مراجعه به متخصص قلب داشتند. در طول مطالعه، ۲۲/۶ درصد افراد گروه کنترل و ۲۵/۱ درصد افراد گروه مداخله جهت مشاوره‌ها و درمان‌ها با یکی از اعضای خانواده خود مراجعه کرده بودند ($P=0/085$).

نمرات آگاهی، نگرش و باورها دارای توزیع نرمال بود و در گروه مداخله، یک و سه ماه پس از آموزش به طور معنی داری افزایش یافته بود. مقایسه بین گروهی نشان داد که آگاهی، نگرش و باورهای گروه مداخله نسبت به گروه کنترل به طور معنی داری در طول زمان بیشتر شده بود ($p \leq 0/001$).

تحلیل آماری متغیرهای طبقه بندی شده نشان داد که مراجعه قبلی بیماران جهت نوتوانی قلبی ($P=0/003$)، جنس مونث ($P=0/0006$)، و سطوح بالاتر تحصیلات ($p \leq 0/001$) با افزایش آگاهی در طول زمان ارتباط معنی دار داشت. همچنین،

حضور اعضای خانواده در اولین جلسه ویزیت ($P=0/019$)، داشتن سابقه آنژین ($P=0/015$) یا انجام مداخله کرونری از راه پوست ($P=0/041$) با بهبود نگرش در طول زمان ارتباط داشت. علاوه بر این، سابقه آنژین ($P=0/021$) و مراجعه قبلی بیماران جهت نوتوانی قلبی ($P=0/017$) با افزایش نمره باورها در طول زمان ارتباط داشت.

بحث

یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد آموزش و مشاوره نسبتاً کوتاه‌چهره به چهره باعث بهبود دانش، نگرش و باور بیمار نسبت به سندرم کرونری حاد می‌شود و بنابراین، ممکن است زمان به تاخیر افتادن درمان علائم این بیماری را کاهش دهد. مطالعه باکلی و همکاران (۲۰۰۷) نشان داد پس از آموزش و مشاوره، دانش بیماران مبتلا به بیماری عروق قلبی در رابطه با بیماری افزایش یافت. بالا رفتن سطح دانش بیماران به عنوان اولین و اصلی‌ترین گام در برخورد با علائم سندرم کرونری حاد می‌باشد.

این مطالعه نشان داد که دانش، نگرش و باور در ارتباط با یکدیگر هستند و هر سه مورد باید مورد توجه قرار گیرند. بر اساس نتایج این مطالعه، بیماران مبتلا به سندرم کرونری حاد که در معرض خطر انفارکتوس حاد میوکارد قرار دارند باید تحت مداخلات مشاوره‌ای قرار گیرند تا تاخیر در مراجعه جهت درمانشان کاهش یابد. آگاهی، نگرش و باورها در ارتباط مستقیم با یکدیگر هستند، به طوری که درک بالاتر از بیماری قلبی با نگرش مثبت تر در ارتباط است.

نتیجه‌گیری

این مطالعه نشان داد که دانش، نگرش و باور در ارتباط با یکدیگر هستند و هر سه مورد باید مورد توجه قرار گیرند. بر اساس نتایج این مطالعه، بیماران مبتلا به سندرم کرونری حاد که در معرض خطر انفارکتوس حاد میوکارد قرار دارند باید تحت مداخلات مشاوره‌ای قرار گیرند تا تاخیر در مراجعه جهت درمانشان کاهش یابد. آگاهی، نگرش و باورها در ارتباط مستقیم با یکدیگر هستند، به طوری که درک بالاتر از بیماری قلبی با نگرش مثبت تر در ارتباط است.

تشکر و قدردانی

این پژوهش با حمایت مالی دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام گردیده است. بدین وسیله از معاونت پژوهشی دانشگاه و کلیه پرستاران مراکز آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی ایران که با همکاری خود امکان انجام این پژوهش را فراهم نمودند، سپاسگزاری می‌شود.

منابع انگلیسی

- Asseburg C., Vergel YB., Palmer S., et al. (2007) Assessing the effectiveness of primary angioplasty compared with thrombolysis and its relationship to time delay: a Bayesian evidence synthesis. *Heart* 93, 1244–1250.
- Buckley T., McKinley S., Gallagher R., et al. (2007) The effect of education and counseling on knowledge, attitudes and beliefs about responses to acute myocardial infarction symptoms. *European Journal of Cardiovascular Nursing* 6, 105–111.
- Dracup K., Alonzo AA., Atkins JM., et al. (1997) The physician's role in minimizing prehospital delay in patients at high risk for acute myocardial infarction: recommendations from the National Heart Attack Alert Program. Working Group on Educational Strategies To Prevent Prehospital Delay in Patients at High Risk for Acute Myocardial Infarction. *Annals of Internal Medicine* 126, 645–651.
- Fox KA., Steg PG., Eagle KA., et al. (2007) Decline in rates of death and heart failure in acute coronary syndromes, 1999–2006. *Journal of American Medical Association* 297, 1892–1900.
- Kainth A., Hewitt A., Sowden A., et al. (2004) Systematic review of interventions to reduce delay in patients with suspected heart attack. *Emergency Medicine* 21, 506–508.
- Leventhal H., Cameron L. (1987) Behavioral theories and the problem of compliance. *Patient Education and Counseling* 10, 117–138.
- Leventhal H., Safer MA., Panagis DM. (1981) The impact of communications on the self-regulation of health beliefs, decisions and behavior. *Health Education Quarterly* 10, 4–28.
- McGinn AP., Rosamond WD., Goff DC., Et al. (2005) Trends in prehospital delay time and use of emergency medical services for acute myocardial infarction: experience in 4 US communities from 1987–2000. *American Heart Journal* 150, 392–400.
- Moser DK., Kimble LP., Alberts MJ., et al. (2006) Reducing delay in seeking treatment by patients with acute coronary

syndrome and stroke: a scientific statement from the American Heart Association Council on cardiovascular nursing and stroke council. *Circulation* 114, 168–182.

Raczynski JM., Finnegan JR., Zapka JG., et al. (1999) REACT theory-based intervention to reduce treatment-seeking delay for acute myocardial infarction. *Rapid Early Action for Coronary Treatment. American Journal of Preventive Medicine* 16, 325–334.

Rosamond W., Flegal K., Furie K., et al. (2008) American Heart Association Statistics Committee and Stroke Statistics Subcommittee. Heart disease and stroke statistics--2008 update: a report from the American Heart Association Statistics Committee and Stroke Statistics Subcommittee. *Circulation* 117, e25–e146.

Ting HH., Yang EH., Rihal CS. (2006) Narrative review: reperfusion strategies for ST-segment elevation myocardial infarction. *Annals of Internal Medicine* 145, 610–617.

The effect of face-to-face education on knowledge, attitude, and believes of acute coronary syndrome patients about heart disease: an experimental study

*Shabnam Zafari¹ BSc
Behshid Ghadrdoost² MSc
Zahra Hanifi³ BSc
Shiva Khaleghparast-Athari³ MSc

Abstract

Aim. The aim of this study was to evaluate the effect of face-to-face education on knowledge, attitude, and believes of acute coronary syndrome patients about heart disease and their reaction to symptoms.

Background. Coronary artery disease is known as an important health issue. Mortality results from myocardial infarction are highly dependent on time interval between symptoms presentation and reperfusion intervention. Reperfusion leads to the best results, especially if started within the first 60 minutes after beginning the manifestations. Many studies have been conducted to examine strategies for decreasing delay time, but education through media has not received enough attention.

Method. In this clinical trial, 300 patients referred to Shahid Radjaee Cardiovascular Hospital and diagnosed as acute coronary syndrome were randomly allocated to receive either education and counseling as intervention (n=150) or regular education (control group, n=50). The inclusion criteria were: not having serious complicated co-morbidity such as psychiatric disorder, renal insufficiency, malignancies or neurologic disorders; and speaking and comprehending Persian. Data collection instruments were demographic form and Rapid Early Action for Coronary Treatment (REACT). Data were collected before intervention and one and three months after the beginning of intervention. The data were analyzed by SPSS.

Findings. The study findings showed high rate of reporting risk factors in both groups. Most patients of both groups had referred to cardiologist. In experimental group, knowledge, attitude and belief scores increased significantly, one and three months after the beginning of the intervention. Between group comparisons showed a statistically significant difference between two groups in terms of knowledge, attitude and belief scores ($P \leq 0.0001$).

Conclusion. Face-to-face education and counseling improves knowledge, attitude and believes of the patients about acute coronary syndrome, thereby, may reduces delay in treatment. Improvement of patients' knowledge is the basic step for symptom management of the acute coronary syndrome.

Keywords: Acute coronary syndrome, Knowledge and attitude, Face-to-face education

1- Bachelor of Science in Nursing, Shahid Radjaee Cardiovascular Hospital, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran (*Corresponding Author) e-mail:

2-Master of Science in Physiology, Shahid Radjaee Cardiovascular Hospital, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

3-Bachelor of Science in Nursing, Shahid Radjaee Cardiovascular Hospital, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

4-Master of Science in Psychiatric Nursing, Shahid Radjaee Cardiovascular Hospital, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran